

Natuurlijk is IEDEREEN welkom.

Mensen zonder beperking hebben soms een muzikale beperking
Mensen met een beperking hebben niet bij voorbaat een muzikale
beperking.

- Verhaal over leerling (zonder beperking) met grote muzikale beperking
- Verhaal over drumster met verstandelijke beperking

Uitgangspunten bij alle lessen:

- Plezier in het muziek maken
- Met iedere leerling een zo hoog mogelijk niveau bereiken om op te musiceren
- Wat zijn de muzikale voorkeuren van de leerling (welke stijl, welke manier van muziek maken)
- Waar liggen de sterke punten (auditief, improviseren, van blad spelen enz) en dit als uitgangspunt voor de lessen gebruiken.

Aandachtspunten bij alle lessen:

- zijn er beperkingen waar we een oplossing voor moeten zoeken
- zijn er beperkingen waar wij (lees de docenten) mee om moeten leren gaan.

Een belangrijk onderdeel van les volgen bij De Nieuwe Muziekschool zijn de verschillende presentaties. IEDEREEN krijgt de mogelijkheid om zich te presenteren bij de grote uitvoeringen, optredens op verzoek of bij de voorspeeluurtjes.

Beperkingen die we tegen zijn gekomen in de 15 jaar van ons bestaan en methodieken die ontwikkeld zijn.

- Leerlingen met een verstandelijke beperking:
  - ❖ individuele les: de leerling heeft voor individuele les gekozen, dit betekent dat de docent zoekt naar lesvormen / notatie die bij de leerling past.
  - Drumles: Op speelse wijze leerdingetjes invoegen; 3 maten hazelnoten, 1 maat blaadjes of wind; versnellen en vertragen: om de beurt zijn we 'de baas'. Loes wil eigenlijk alleen dingen doen die ze al kan; dan kan ze ook geen fouten maken.
  - Keyboardles:

- Leerling 1 is op een bepaald gebied heel slim en heeft een bijzonder goed gehoor, maar heeft door zijn autisme een speciale aanpak nodig. Hij heeft speciale mogelijkheden, maar die moet je wel eerst ontdekken. Hij moet op zijn niveau uitgedaagd worden. Bijv. de docent leert hem een liedje te spelen in de originele toonsoort bv. Am en dan vraag ze hem om het in Dm te spelen, zodat het geschikt is voor de gemiddelde zanger van de muziekclub.
- Leerling 2 wil vooral liedjes spelen die hij zelf kent en leuk vindt (welke leerling wil dat niet!). Inmiddels heeft deze leerling 4 jaar les, kan hij (gekleurde) noten lezen en hij speelt met akkoorden en de juiste vingerzetting.
- ❖ Een jonge leerling heeft deelgenomen aan muziek & beweging samen met de kinderen zonder beperking.
- ❖ Muziekclubs: dit zijn samenspelgroepen van mensen met een verstandelijke beperking. Inmiddels zijn er 2 groepen voor volwassenen en 1 groep voor kinderen.

Docent Marja Schoneveld.

Lesopbouw:

1. beginlied en 'namenritme' waarbij we zingen resp. namen ritmisch noemen en stampen en/of klappen

2. middendeel met enkele van de volgende onderdelen:

- a. (altijd!) liedjes die met een thema te maken hebben:
met diverse muzikale parameters
kinderen leren luisteren naar elkaar
zingen zonder instrumenten
zingen met instrumenten.
spelen op een manier die bij het liedje past.
- b. werken met ritmes die met het thema te maken hebben:
herhalend zeggen en spelen op percussie-instrumenten
- c. improvisatie:
pentatonisch op xylofoon, om de beurt terwijl de andere kinderen zingen en/of op een percussie-instrument spelen,
om de beurt en samen spelen op boomwhackers, hetzelfde ritme of juist niet of een thema-ritme als basis
- d. spelen op drumstel, keyboard en andere 'grote' instrumenten en zingen, waarbij de docent of een kind dirigeert: snel/langzaam, sterk/zacht, stop

3. Eindlied, vaak op 'grote' instrumenten, waarbij de instrumenten alleen spelen in de rust.

Gebruikte instrumenten:

- kleine percussie-instrumenten
- djembé, bongo's, conga's, pauk
- boomwhackers

- drumstel, keyboard

De docent begeleidt de liedjes meestal op accordeon, omdat ze dan in de kring tussen de kinderen kan zitten.

- Leerlingen met een lichamelijk beperking:

- ❖ 2 blinde leerlingen:

- Leerling 1 heeft pianoles + zangles + theorielessen voor het B examen gevolgd. Ze heeft een PC waarmee tekst omgezet wordt naar een braille toetsen bord en/of via gesproken tekst.

Werkwijze: deze leerling was ± 16 jaar toen ze begon, ze kon al wat piano spelen. Er is gesproken bladmuziek, dat is erg ingewikkeld: er wordt verteld wat je moet doen maar ze gaan niet uit van de klank. In het begin heeft de docent, als aanvulling op de les, veel op cassettebandjes opgenomen: langzaam en mechanisch voorgespeeld. Probleem: een cassettebandje loopt niet altijd even snel (toonhoogte anders). De stukken werden te moeilijk: alles werd voortaan volledig in de les ingestudeerd. Dat werkt traag, maar het werkte goed.

Soms heeft de docent de vingerzetting aangepast zodat het voor deze leerling eenvoudiger was. Ze zat erg aan de toetsen vast (om ze niet kwijt te raken).

Soms speelde de docent op haar vingers om haar te laten voelen wat ze moest doen. Misschien was improvisatie gemakkelijker geweest voor haar. Maar Kim gaf aan dat ze stukken wilde spelen. Bovendien was improviseren een beperking van de docent.

- Leerling 2 is begonnen met lessen Algemene Muzikale vorming samen met de andere leerlingen. Deze leerling heeft nu accordeonles.

De docent werkt auditief. Bekende liedjes voor hem maar ook onbekende liedjes (uit een gewone accordeon methode). De leerling heeft een opname apparaat. De docent vertelt aan het begin van de opname met welke toon ze begint.

- a. Eerst het gehele stukje.
- b. Daarna korte stukjes met daarbij ingesproken welke vingers hij moet gebruiken.
- c. Samen oefenen ze vervolgens de stukjes die ingespeeld zijn.

Hij weet precies waar de toetsen liggen, adv. de zwarte toetsen groepjes van twee en drie. Hij heeft een erg goed gehoor.

De stukjes die hij al geleerd heeft spelen ze samen, daar geniet hij erg van.

Ze spelen spelletjes:

- a. Voor en na spelen. De leerling speelt iets voor en de docent speelt het na en andersom. Vooraf wordt afgesproken welke noten gebruikt mogen worden.
- b. Hard en zacht spelen.
- c. Proberen elkaar uit het stuk te spelen dus zo proberen te spelen dat de ander van de wijs raakt.

Al naar gelang het muziekstukje vertelt de docent hem ook over kruizen, mollen, syncopen 3/4 en 4/4 maat etc. Het is een slimme, enthousiaste en leergierige leerling.

❖ 2 leerlingen met minder vingers:

- Leerling 1 had rechts 2 vingers. Deze leerling heeft 5 jaar keyboard gespeeld in een groepsles. Alleen de vingerzetting moest aangepast worden.
- Leerling met links 4 vingers en rechts 3 vingers. Deze leerling volgt lessen via een nieuw project: Muziek = klasse. Dit is een project voor les onder schooltijd voor kinderen van groep 5. Deze kinderen mochten kiezen uit 4 instrumenten: dinofluit, saxonet, gitaar of keyboard. Ook deze leerling mocht uit deze 4 instrumenten kiezen (ze heeft o.a. wel beide duimen). Ze heeft gekozen voor gitaar. De lessen starten 11 november.

• Leerlingen uit het speciaal basisonderwijs:

- De afgelopen 2 jaar hebben we voor die school voor iedere klas/nivo een eenmalige workshop verzorgd. Van Jong Risico Kinderen (JRK) t/m de bovenbouw leerlingen:
Naar de dierentuin
P-P-Percussion
de popgroep
4 handen op 1 bord . Methode: goed klinkende liedjes die met weinig notenmateriaal werken. Bijv. We will rock you (refrein slechts 4 noten) en een lied met pentatonische improvisatie op de zwarte toetsen.
Doel: goed klinkende muziek en opdrachten die van grote eenvoud zijn.
- Deze leerlingen volgen lessen algemene muzikale vorming samen met andere leerlingen.
- Instrumentale les: individueel of groepsles.
We hebben leerlingen van de BSO op trompet-, keyboard- en gitaarles.

• Les aan bijzondere leerlingen:

- Leerlingen met PDD nos. Een begrip wat een verzameling is voor meerdere bijzonderheden.
Meestal is het moeilijker om met deze leerlingen contact te maken. Deze leerlingen krijgen een gewone muziekles, extra aandacht voor: hoe ga je met de leerling om, hoe reageert de leerling. Soms is het lastig om iets gedaan te krijgen van zo'n leerling. Het kan een tijdje duren voordat er contact is. Les door een vervanger is eigenlijk niet te doen.
Soms zeg je iets net verkeerd of met een verkeerde intonatie, dan kan die leerling al dichtklappen. Er is natuurlijk ook meer contact met de ouders.

- Een andere leerling heeft moeite met dingen op een rij krijgen, bijv. 's ochtends aankleden duurt erg lang, ze kan geen structuur ontdekken. Vingerzetting is dan een probleem. Volgens een geschoolde musicus zou de vingerzetting anders moeten, maar op haar manier lost ze het op en lukt het ook. Cognitief heeft ze ook een probleem, ze zegt dat ze iets snapt, maar als ze de deur uit loopt kan ze het alweer kwijt zijn. Haar moeder speelt ook piano en wordt erbij betrokken.

Sinds dit schooljaar staat speciaal aanbod in onze brochure en op de website.

www.denieuwemuziekschool.nl :

Aangepast muziekonderwijs:

De Nieuwe Muziekschool biedt iedereen graag de mogelijkheid om muziek te maken. Ook mensen met een lichamelijke beperking zijn welkom. We denken hierbij bijv. aan mensen die spastisch zijn, mensen met de ziekte van Duchenne, carapatiënten (de longfunctie kan verbeterd worden door het bespelen van een blaasinstrument) enz. We gaan uit van ieders mogelijkheden en kunnen lessen op maat ontwikkelen.

Natuurlijk kunnen de docenten dit alles alleen doen met een bestuur wat achter hun staat en waar nodig wil investeren in kwaliteit door cursussen te vergoeden, materiaal aan te schaffen en het vertrouwen te geven.

De docenten zijn georganiseerd binnen een maatschap en zijn allen cultureel ondernemer.

Natuurlijk is IEDEREEN welkom.